Totsen Suksessa

Andréa Vannucchi & Keanne van de Kreeke

Opas työpajan ohjaajalle

Sisällys

• Työpajan lähtökohta

• Työpajan kulku

• Työpajan rakenne:
-Osa A
-Osa B

• Jatkoon (vinkkejä opettajalle)

• 12 kuvakorttia

“Toisen sukissa” -työpaja
Kesto 90 min
Elokuva: https://vimeo.com/303040583

Työpajan lähtökohta

Työpajan lähtökohtana on elokuva “Toisen sukissa”, yhdeksän minuutin mittainen audiovisuaalinen teos, joka rakentuu valokuvista, kuvituksista, animaatiosta, videosta ja äänimaailmasta. Se kertoo ystävyyden tarinan. Amna-tytön matka kulkee meren yli, halki Euroopan, ja päätyy Suomeen. Suomessa Amna tutustuu Jussiin. Lapset käyvät yhdessä läpi matkan tapahtumia leikin lomassa ja tämä asettaa Jussin “toisen sukkiin”: pohtimaan miltä tuntuu jättää taakseen koti ja jopa perhe. Miltä tuntuu, kun ei kuulu mihinkään, kun ei ole koskaan oikeasti kotona. Myös Jussi jakaa Amnalle kokemuksia omasta elämästään. Teos on suunnattu alakoulun lapsille. "Toisen sukissa" toimii ikään kuin tutkimusalustana elämään erilaisten ihmisten kesken ja esimerkkinä kuinka huoehtia toisistamme.

Työpajan kulku

Koko ryhmä katsoo elokuvan. Luokka jaetaan pieniin ryhmiin, joihin annetaan kuvakortteja elokuvan kohtauksista. Korttien avulla ryhmät rakentavat nähdyn elokuvan, eli tekevät kuvakäsikirjoituksen. Ryhmät kertovat muille, mitä he ovat nähneet ja miten he ovat sen kokeneet. Jokainen ryhmä voi esittää omia näkemyksiään ja niistä keskustellaan muiden kanssa. Sen jälkeen ryhmät keksivät itse oman tarinan. Ryhmissä oppilaat tekevät kuvakäsikirjoituksen, jossa käytetään osittain valmiita kortteja ja piirretään myös omia. Lopuksi ryhmät esittelevät lopputuloksen muille.

Työpaja on mahdollista tilata omaan kouluun
Keanne van der Kreeke: **keanne_mei@yahoo.com** tai
Andréa Vannucchi: **andreavannucchi@gmail.com** tai opettaja voi itse pitää työpajan seuraavan ohjeen avulla.

Työpajan rakenne

A5-kokoiset kuvakortit tulostetaan yksi setti/ryhmä. Opettaja voi tulostaa kaikki 12 kpl, tai tehdä oman valinnan.
(PDF:stä löytyy kuusi A4 sivua, eli 12 korttia. Sivut leikataan kahtia.)

OSA A (45 min)

koko ryhmä: aloitus, elokuva (15 min)

Alkukysymykset auttavat oppilaat keskittymään elokuvaan.
Kysymyksiin vastataan elokuvan katsomisen jälkeen.
Ketkä ovat tarinan hahmot? Minkä nimisiä he ovat?
Missä paikoissa tarina tapahtuu?

pienryhmissä (3-4 oppilasta): kuvakäsikirjoitus (10 min)

Jokainen ryhmä saa kuvakortit. Korteista ryhmä valitsee viisi korttia ja rakentaa niiden avulla elokuvan kuvakäsikirjoituksen. Korttien pohjalta ryhmät kertovat muille näkemyksensä elokuvasta.

Kun oppilaat valitsevat kuvakortit, he samalla miettivät tarinan sisältöä.
Opettaja voi auttaa kiertämällä ryhmissä ja esittelemällä apukysymyksiä esim.:
- *Millainen tunnelma kuvassa on?*
- *Miksi kuva on iloinen?*
- *Miksi se on pelottava?*
- *Mitä kuvassa on? Kysele vaikka väreistä, muodoista, ilmeistä …*

Korttien valitseminen on tärkeä osa ryhmätyötä ja yhteistyön dynamiikkaa. Ryhmät valitsevat yleensä eri kortteja ja tapahtumien kulkukin voi olla eri järjestyksessä. Kun pohditaan yhdessä mikä oikea järjestys oli, voi olla avuksi ottaa kortti erikseen käteen ja miettiä mikä tapahtui sitä ennen ja sitä jälkeen.

koko ryhmä: keskustelu elokuvasta (20 min)

Mitä elokuvassa tapahtuu, mitä muistat, mikä oli epäselvää?
Kaikki kuuntelevat toisten ideat. On tärkeä huomauttaa, että jokainen näkee asiat vähän eri tavalla.

Esimerkkeja opppilaiden tekemistä kuvakäsikirjoitksista

Apukysymykset (sopeutettava ryhmän/iän mukaan):

Mihin eri tarkoituksiin pahvilaatikkoa käytettiin (leikki, suojana sateelta/koiralta, kulkuväline, maja…)
Mikä koiran rooli on?
Mitkä asiat Amna ja Jussi kokivat eri tavalla?
Mitkä kohtaukset ovat muistoja, mitkä fantasiaa?
(painajainen, Amna pahvilaatikoiden seassa, lentävä laatikko, matkustaminen, vihainen koira…)
Miten elokuva on rakennettu?
(ääni, video, valokuva, digipiirros)

Opettaja voi myös keksiä omia kysymyksiä luokan tarpeen, iän ja kiinnostusten mukaan.
Haluttaessa opettaja voi vielä laittaa kaikki kuvakortit esille ja käydä läpi elokuvan vaiheet/paikat/symboliikan koko ryhmän kanssa.

OSA B (45 min)

pienryhmissä (3-4 oppilasta): oma tarina (20 min)

Oppilaat keksivät ryhmissä oman tarinan. He tekevät viiden kuvan kuvakäsikirjoituksen, jossa käytetään ainakin yksi valmis kuvakortti ja muut piirretään itse.

On hyvä käyttää paperia (A5) ja välineitä, joilla kuvasta tulee selkeä ja piirtäminen/värittäminen on sujuvaa (tussit, liidut mm). Opettaja voi korostaa, että pyrkimys on tehdä luonnoksia, eikä valmis taideteos ole tässä vaiheessa tavoitteena. Ääriviivapiirustus riittää. Teoksia voidaan jatkaa myöhemmin.

koko ryhmä: ryhmät esittelevät omat tarinat (20 min)

Kaikki kuuntelevat toisten tarinat ja muiden palaute on tervetullutta. Tehtävän purkamisen yhteydessä voi olla tarpeellista keskustella mahdollisista parannuksista (esim. karsia turhaa väkivaltaa).

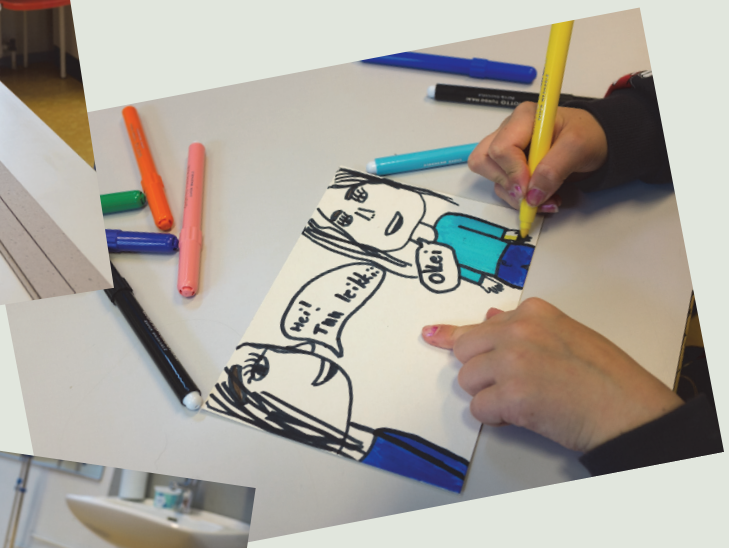

koko ryhmä: lopetus (5 min)

Miksi elokuvan nimi on Toisen sukissa? Mitä tarkoittaa olla toisen saappaissa? Leikkimielisesti oppilaat voivat hetkeksi vaihtaa sukkia tai tossuja ja kävellä niiden kanssa luokassa.

Opettaja voi muistuttaa, että toisten ajatuksien kuunteleminen ja ymmärtäminen eli toisen "sukissa" oleminen oli työpajassa harjoituksena ja elokuvan tavoitteena. Miten voidaan siirtää nämä tavoitteet arkielämään?

Huomautukset:

Työpajan kesto voi olla pidempi kuin ehdotettu, jos lasten iän ja ryhmän dynamiikka sitä vaatii, tai jos keskustelua on syvennettävä.

Toimitaan ikäryhmien edellytysten mukaan. Nuoremmat oppilaat saa helposti innostumaan tekemiseen ja keskusteluun, isojen kanssa on tärkeä etsiä yhteisiä ajatuksia rauhassa.

Matkoon (vinkkejä opettajalle)

Toivoisimme, että työpajan tehtäviä voisi myös kehittää ja jokainen vetäjä soveltaisi niitä omiin tarkoituksiin ja teemoihin sopiviksi.
“Toisen sukissa” -työpaja voi olla lähtökohta erilaisille tehtäville. Sitä voi pitää mm. osana tunnetaitoja monialaisessa oppimiskokonaisuudessa.

Kuvaamataidon tunnille

Työpajan jälkeen opettaja voi antaa ryhmille tehtäväksi omien hahmojen ja tarinan keksimisen, tarinan kuvakäsikirjoituksen tai sarjakuvan tuottamisen. Teemana voi olla esim. ystävyys, kiusaaminen, pakolaisuus, matkustaminen …

Oppilaat voivat toteuttaa oman minielokuvan esim. valokuvaamalla piirretyt kuvat, nauhoittamalla ääniraidan (kertojan ääni, ääniefektejä, musiikki) ja editoimalla videoeditointiohjelmalla esim. Imovie, Filmora9 (ilmainen), Iskysoft (ilmainen).

Minielokuvat voidaan julkaista rajatulle yleisölle Vimeoon tai Youtubeen.

Keskustelu eri kohtauksien tunteista. Oppilaat voivat piirtää/maalata tunnekortteja, jossa pääosissa animaation hahmot tai eläimiä, ötököitä… Jokainen lapsi piirtää oman tunnehahmon, jokainen hahmo esittää tiettyä tunnetta. Tunnekortit voivat olla luokassa käytössä päivittäisessä toiminnassa.

Ilmaisutaidon tunnille

Animaatiosta tai valituista kohtauksista on mahdollista rakentaa teatteriesitys. Esityksestä voidaan tehdä videoteos.

Pienryhmissä: jokainen ryhmä valitsee kohtauksen, jonka ympärille tekee lyhyen esityksen.

ET- tai uskonnontunnille (3.-6. luokka)

Keskustelua maailman tapahtumista: mistä syistä ihmiset matkustavat tai muuttavat paikasta toiseen (pakolaisuus, vanhempien työ, loma…).

Kriittisen ajattelun kehittäminen: uutisvirran kyseenalaistaminen, vihapuhe, faktat ja oman mielipiteen muodostaminen.

Ympäristötiedon tunnille

Keskustelu ilmastomuutoksen vaikutuksesta ihmisten selviytymiskeinoihin ja muuttoon pakottamiseen esim. kriisitilanteen aiheuttanut kuivuus.

Musiikkitunnille

Live-säestys "Toisen sukissa" -animaatiolle. Elokuvan ääni laitetaan pois päältä ja ryhmät keksivät eri kohtauksille sopivan äänimaailman, painajaisille jännittävää, leikkikohtaukselle iloista jne.

Äänen tutkinta: äänen tuotanto esineiden avulla, musiikin tuotanto luonnon ääniä nauhoittamalla ja muokkaamalla.

Käsityötunnille

Pysyvän tai väliaikaisen majan rakentaminen luokassa tai ulkona ja tätä kautta turvallisuuteen ja suojaan liittyvien tunteiden käsittäminen.
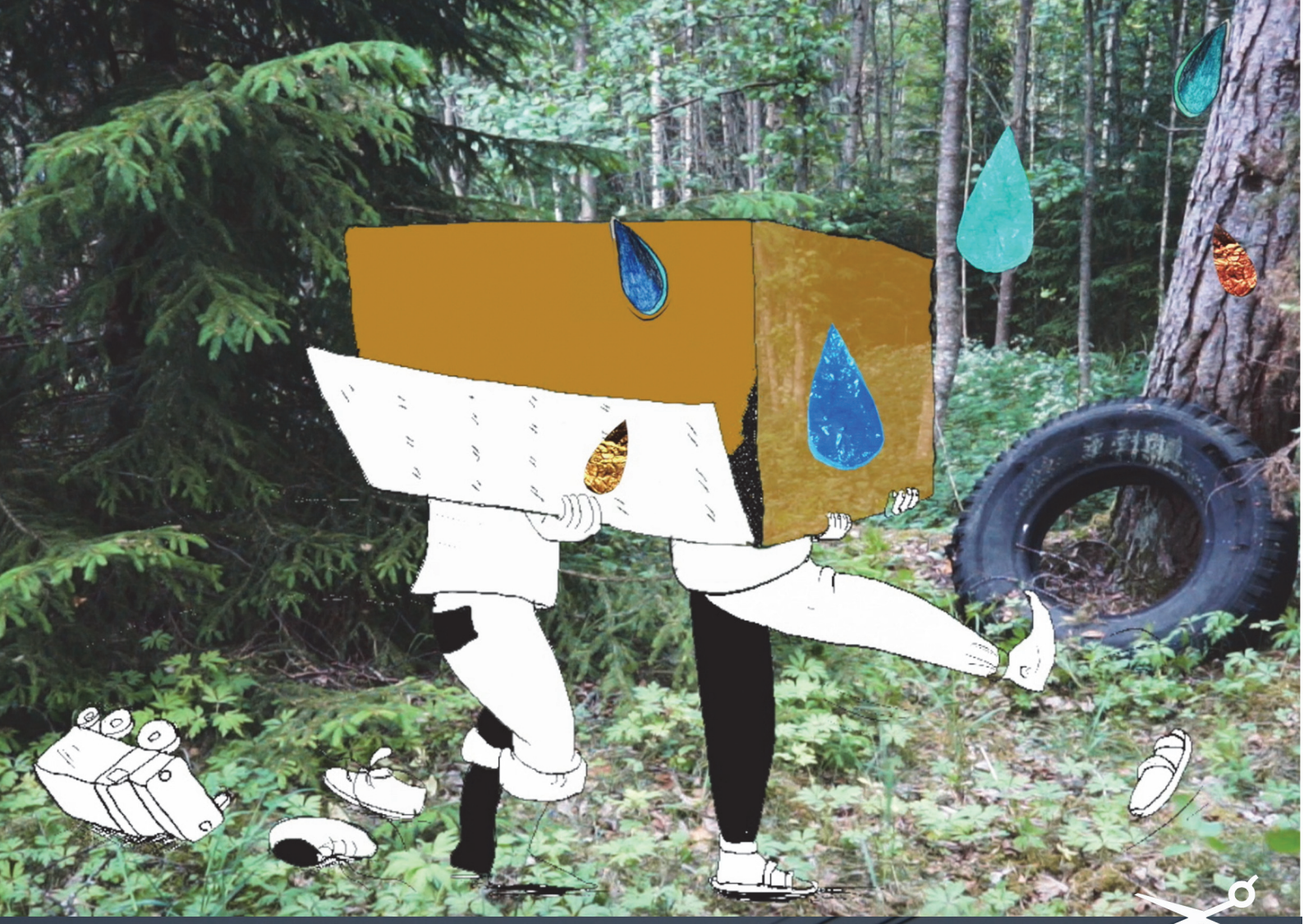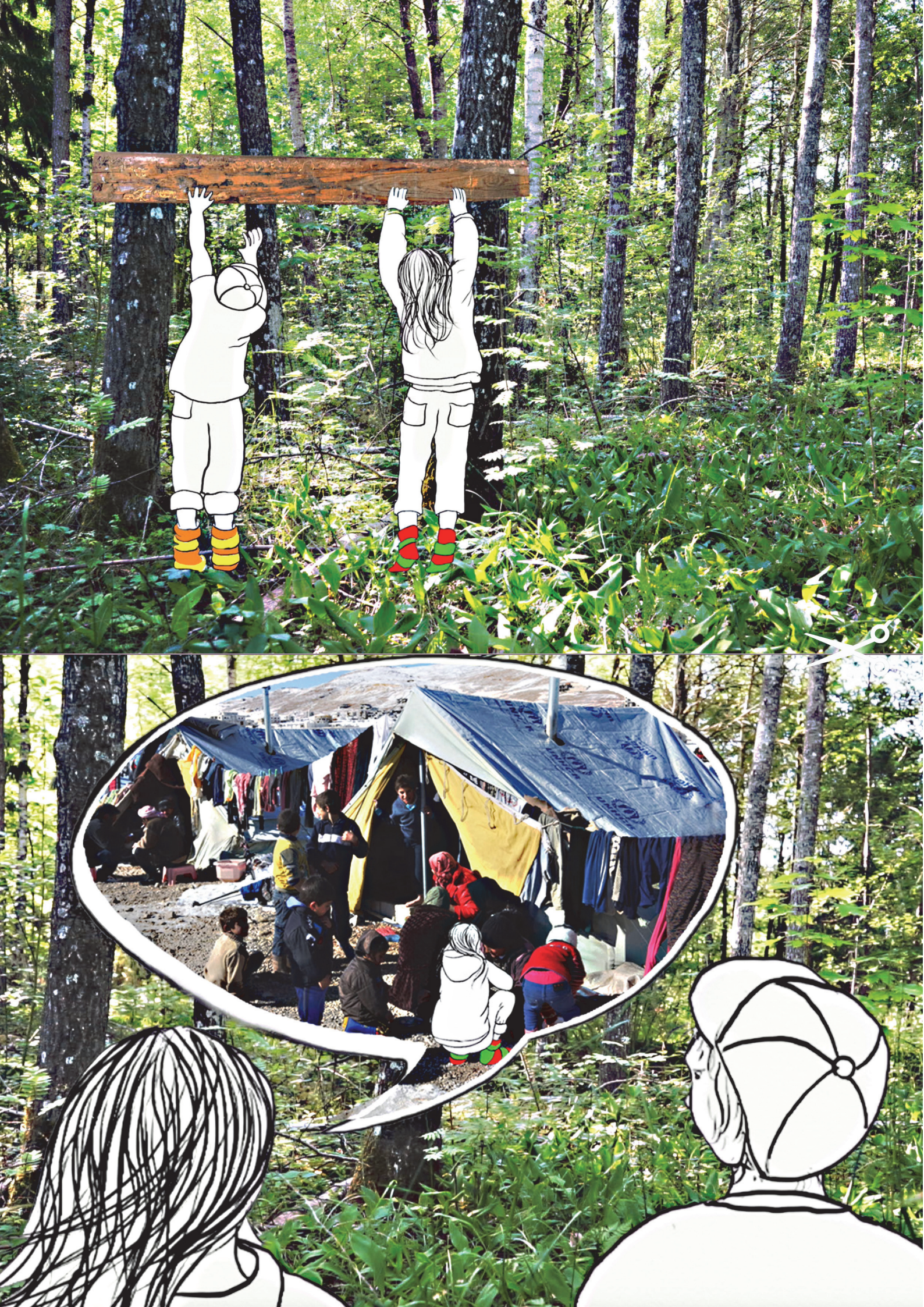
Kuvakortit